

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 560/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora JUDr. Jozefa Kapronczaia v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. EX 418/97 postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Okresného súdu Nové Zámky a Slovenskej komory exekútorov v konaní vedenom pod sp. zn. Er 872/1997, EX 418/97 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená písomným podaním doručeným 26. februára 2020, ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom súdneho exekútora JUDr. Jozefa Kapronczaia (ďalej len „súdny exekútor JUDr. Kapronczai“) v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. EX 418/97 postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) a Slovenskej komory exekútorov (ďalej len „SKE“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 872/1997, EX 418/97 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ vo svojom podaní uvádza, že je povinným v napadnutom konaní v súčasnosti o vymoženie sumy 1 772,98 € (53 413 Sk). Okresný súd pôvodnému súdnemu exekútorovi JUDr. Emilovi Vančíkovi (ďalej len „pôvodný súdny exekútor“) vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Pôvodný súdny exekútor v rámci výkonu exekúcie v napadnutom konaní uskutočnil dražbu nehnuteľnosti sťažovateľa, na ktorej udelil príklep vydražiteľovi. Výťažok z dražby predstavoval sumu 36 878,44 €. Pôvodný súdny exekútor mal od 4. apríla 2003 pozastavený výkon funkcie a jeho zástupcom bol súdny exekútor JUDr. Ján Debnár. Pôvodnému súdnemu exekútorovi zanikla funkcia súdneho exekútora 26. marca 2014, pričom súpis exekučných spisov pôvodného súdneho exekútora bol vykonaný 14. mája 2014. Exekučný spis, týkajúci sa veci sťažovateľa, sa medzi fyzicky

prevzatými spismi nenachádzal. Exekučnú agendu po pôvodnom exekútorovi prevzal ako náhradník súdny exekútor JUDr. Kapronczai, avšak (ako už bolo uvedené) bez exekučného spisu týkajúceho sa sťažovateľa a bez výťažku z dražby, ktorý pôvodný súdny exekútor mal prijať na svoj účet.

3. Okresný súd v napadnutom konaní neschválil uznesením z 10. januára 2011 už v poradí druhý návrh na rozvrh výťažku dražby (prvý rozvrh nebol schválený okresným súdom uznesením z 19. októbra 2004).

4. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) na základe uzatvorenia dohody o urovnaní sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho práva na prejednanie jeho záležitosti (napadnuté konanie, pozn.) v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru 29. septembra 2015 (písomné vyhotovenie z 22. októbra 2015, pozn.) rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti evidovanej pod č. 23479/12 zo zoznamu sťažností. V označenom rozhodnutí o schválení uzavretej dohody u rovníaní a o vyčiarknutí sťažnosti ESLP uviedol, že na základe uzavretej dohody o urovnaní mal sťažovateľ od vlády Slovenskej republiky dostať sumu 17 400 € ako náhradu za jeho majetkovú a nemajetkovú ujmu vrátane nákladov a výdavkov.

5. Sťažovateľ, vychádzajúc z priebehu napadnutého konania a opísaných skutočností, namieta, že v napadnutom konaní aj naďalej dochádza k porušovaniu jeho označených práv postupom označených orgánov verejnej moci. V súvislosti s porušením svojich práv majetkovej povahy podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu namieta, že jeho záväzky voči veriteľom neboli uspokojené napriek skutočnosti, že v rámci napadnutého konania prišiel o svoj majetok v exekučnej dražbe, pričom uvádza, že z výťažku z dražby jeho záväzky uspokojené byť mohli.

6. Na základe uvedeného je sťažovateľ presvedčený, že v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jeho označených práv postupom súdneho exekútora JUDr. Kapronczai, ministerstva, okresného súdu a SKE. Preto v závere svojej sťažnosti

(v zmysle doplnenia sťažnosti z 26. februára 2020, pozn.) navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví:

„1. Postupom a nečinnosťou v konaní vedenom v exekučnom konaní Er/872/97, EX 418/97, Ministerstvo spravodlivosti SR, Okresný súd Nové Zámky, Slovenská komora exekútorov, súdny exekútor JUDr. Jozef Kapronczai porušili právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, zaručené s v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porovnateľne v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo na ochranu jeho majetku podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd označeným porušovateľom práv sťažovateľa prikazuje konať v exekučnej veci sťažovateľa - Er/872/97, EX 418/97 bez zbytočných prietáhov.

3. Priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 50.000 eur, ktoré sú označení porušovatelia práv povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

4. Označení porušovatelia práv sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pred Ústavným súdom SR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám jeho právnej zástupkyne.“

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Sťažovateľ v procesnom postavení povinného v napadnutom exekučnom konaní namieta porušovanie svojich označených práv, spočívajúce v nečinnosti označených orgánov verejnej moci, a to výslovne len v časti napadnutého konania od rozhodnutia okresného súdu o neschválení v poradí druhého rozvrhu výťažku, teda od 10. januára 2011. V uvedenom zároveň vidí aj porušovanie jeho označených majetkových práv.

14. Ústavný súd predtým, ako pristúpil k preskúmaniu samotnej sťažnosti, vychádzajúc zo záverov ESLP v predmetnej veci sťažovateľa (pozri bod 4 odôvodnenia tohto rozhodnutia), konštatuje, že predmetom tejto ústavnej sťažnosti môže byť len postup označených orgánov verejnej moci v napadnutom konaní po rozhodnutí ESLP vo veci sťažovateľa, teda ich postup po 29. septembri 2015, keďže predchádzajúci postup orgánov verejnej moci vo veci sťažovateľa bol konzumovaný označeným rozhodnutím ESLP a tvorí prekážku rei iudicatae.

15. Ústavný súd už judikoval, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných priet'ahov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

16. Ústavný súd v súvislosti s povahou exekučného konania však dáva do pozornosti, že právomoc je v exekučnom konaní rozdelená medzi dva exekučné orgány – všeobecný súd a súdneho exekútora. Všeobecný súd zodpovedá za riadny výkon exekúcie, a to predovšetkým vo fázach, kde sa rozhoduje o právach a povinnostiach povinného. Tak je tomu napríklad pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, pri rozhodovaní o návrhoch povinného a pod. Naproti tomu, súdny exekútor pri vedení exekúcie je samostatný, napríklad pri voľbe spôsobu exekúcie a pod. Vychádzajúc z uvedeného, k zbytočným priet'ahom v rámci exekučného konania zo strany všeobecného súdu môže dochádzať vtedy, ak všeobecnému súdu je zákonom zverená právomoc a povinnosť rozhodovať. Všeobecný súd v rámci svojej právomoci zabezpečuje plynulý priebeh exekučného konania tak, aby nedošlo k zbytočným priet'ahom a aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty oprávneného a povinného v exekučnom konaní.

K namietanému porušeniu označených práv postupom ministerstva a SKE v napadnutom konaní

17. Podľa Exekučného poriadku ministerstvo, ako aj SKE vykonávajú dohľad nad činnosťou komory a činnosťou exekútorov, pričom tieto orgány nevedia účinne zamedziť vzniku zbytočných prietáhov, keďže Exekučný poriadok (v znení, v ktorom sa vzťahuje na napadnuté konanie) neumožňuje týmto orgánom aktívne zasahovať do priebehu konkrétneho exekučného konania, napríklad formou príkazu konať. V súvislosti s prietahmi v exekučnom konaní je podľa Exekučného poriadku možné vo vzťahu ku konkrétnemu súdnemu exekútorovi vyvodiť len disciplinárnu zodpovednosť uložením disciplinárneho opatrenia podľa § 221 a nasl. Exekučného poriadku, čo nakoniec bolo sťažovateľovi oznámené aj ministerstvom v odpovedi na žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti sp. zn. 29705/2013/52 (dátum na dokumente absentuje, pozn.). Z odpovede SKE na sťažnosť na postup pôvodného súdneho exekútora sp. zn. 186-6056/10, SKE 5058/11 z 23. novembra 2011 vyplýva, že SKE oznámila sťažovateľovi, že pristúpi k vyvodu disciplinárnej zodpovednosti pôvodného súdneho exekútora, ktorá bola aj následne vyvodená, keďže pôvodnému súdnemu exekútorovi zanikla funkcia súdneho exekútora podľa § 16 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku, t. j. odvolaním exekútora z funkcie 26. marca 2014. Z uvedeného vyplýva, že ministerstvo a SKE vykonali opatrenia vo vzťahu pôvodnému exekútorovi ešte pred podaním tejto sťažnosti a vzhľadom na situáciu (neexistuje exekučný spis a výťažok z dražby nebol odovzdaný náhradníkovi pôvodného súdneho exekútora, pozn.) už nedisponujú právomocami na to, aby bolo možné konštatovať relevantnú súvislosť medzi tvrdenou nečinnosťou týchto orgánov verejnej moci v napadnutom konaní vo veci sťažovateľa a namietaným porušením označených práv sťažovateľa, a to ako procesných, tak aj hmotnej povahy.

18. Ústavný súd na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv sťažovateľa postupom ministerstva a SKE v napadnutom konaní je potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu označených práv postupom súdneho exekútora JUDr. Kapronczai a okresného súdu

19. Ako už bolo uvedené, po zániku funkcie pôvodného súdneho exekútora jeho nevybavenú agendu mal prevziať náhradník – súdny exekútor JUDr. Kapronczai, ktorý sa stal súdnym exekútorom vo veci sťažovateľa od 7. apríla 2014. Vzhľadom na skutočnosť, že súdny exekútor JUDr. Kapronczai neprevzal peňažné prostriedky (výťažok z dražby, pozn.) od pôvodného súdneho exekútora, objektívne nemohol uskutočniť rozvrhové pojednávanie, čo znamená, že nebolo možné uskutočniť ani nadväzujúce procesné úkony v rámci exekúcie predajom nehnuteľností. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že náhradník súdneho exekútora nezodpovedá za škodu spôsobenú pôvodným exekútorom. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd ani súdny exekútor JUDr. Kapronczai v súčasnosti z objektívnych dôvodov (absencia výťažku z dražby) pretrvávajúcich od 7. apríla 2014 nemôžu započatú exekúciu predajom nehnuteľností ukončiť. Preto z ich strany nie je možné hovoriť ani o porušovaní práv sťažovateľa v dôsledku ich postupu. Podľa názoru ústavného súdu v uvedenej situácii nie je možné v napadnutom konaní vidieť zbytočné prieskany, ale je potrebné vidieť škodu spôsobenú pôvodným exekútorom, prípadne jeho zástupcom, o čom má sťažovateľ vedomosť, keďže SKE listom sp. zn. 179-9461/2014, SKE 2527/14 zo 16. júna 2014 sťažovateľovi vzhľadom na vzniknutú situáciu odporučila podať žalobu o náhradu škody proti pôvodnému súdnemu exekútorovi, ktorý mal uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone exekučnej činnosti. Z obsahu kópie listu právnej zástupkyne sťažovateľa z 8. októbra 2015 adresovaného ministerstvu je zrejmé, že sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu škody návrhom na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci proti Slovenskej republike a tento nárok si uplatnil aj u dotknutej poisťovni.

20. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

22. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu